

Ne ispravi lako krivu Drinu! – poznata je izreka, ali neki privatni preduzetnici u Loznicama, uprkos narodnoj mudrosti, zakonima i zdravom razumu, svojski se trude da isprave reku Drinu. Kako se to dešava?

Poslednjih desetak godina, u Loznicama i okolini, šest privatnih firmi se bavi eksploatacijom peska i šljunka na obalama Drine, bez neophodnih dozvola i bez ikakve kontrole, što bi se reklo „na reč“. Takvim ponašanjem, bez kontrole nadležnih inspekcija ugrožavaju tok same reke, ugrožavaju životnu sredinu, narušavaju ravnotežu biljnog i životinjskog sveta u reci i priobalju, ugrožavaju imovinu svojih sugrađana i nepovratno menjaju prostor. I ne plaćaju adekvatnu naknadu, ni državnim institucijama ni lokalnoj samoupravi, za eksploataciju predviđenu Zakonom.

Šta se zapravo dešava?

Vladimir Rakić, meštanin Loznice nam je pokazao lokaciju, po njegovim rečima poslednje u nizu, na kojoj se eksploratori šljunak i pesak iz Drine, bez neophodnih dozvole i saglasnosti nadležnih institucija. Problem je što se ta lokacija nalazi u neposrednoj blizini njegove parcele, gde je planirao, i započeo, gradnju kuće za sebe i svoju porodicu. Osim toga, to je lokacija na kojoj se nalazi uređeno vikend naselje, gde postoji još mnogo parcela koje imaju uredne građevinske u upotrebljene dozvole. Međutim i jedna parcella, čiji vlasnici svojim „komšijama“ prave probleme. Vlasnik, ili bolje rečeno, delimični vlasnik pomenute problematične parcele je D.O.O. STOBEX iz Loznice, koji na toj parcelli vrši iskopavanje šljunka. Nelegalno iskopavanje šljunka. Ako ne postoje dozvole, u ovom slučaju Direkcije za vode Republike Srbije, Srbijavoda i Ministarstva poljoprivrede za takvu delatnost na takvom mestu, mora da postoji i dobar razlog za to.

Ali šta koga briga i za saglasnost i za razloge kada se u praksi sve toleriše i dozvoljava? Je li tako?

Ljudi koji smatraju da se Zakoni, pravila i standardi moraju proštovati, kao i očuvanje životne sredine i privatne svojine su odlučili da se suprotstave ovom bezakonju. Jer...

Neodgovornim ponašanjem eksploratora prirodnih dobara ugrožava se: kvalitet života građana, turistički potencijal reke Drine, poljoprivredno zemljište, rečno korito i dovodi se u pitanje njihovo postojanje u budućnosti. Drina je brza i jaka reka koja će, ako se ovo nastavi, početi da menja svoje korito i odnosi obale. Postoji velika verovatnoća od obrušavanja, tih poljoprivrednih poseda pored obale, u samu reku.

Miroslav Mijatović iz „Podrinjskog Antikorupcijskog tima – PAKT“ iz Loznice kaže: Preduslov za obavljanje eksploatacije šljunka, na bilo kojoj lokaciji, je posedovanje dozvola i saglasnosti nadležnih institucija, što firma STOBEX u ovom slučaju, kao i mnogim drugim nije imala.

Miroslav Mijatović nam objašnjava i dokazuje, kroz sveobuhvatnu papirologiju i dokumentaciju, da na teritoriji Opštine Loznica postoji čak 6 različitih privrednih subjekata koji vrše eksploataciju šljunka iz Drine, pod krajnje upitnim okolnostima. Nekad sa dozvolama, nekad bez, ali uvek bez prihoda od te eksploatacije u opštinsku kasu.

Prema njegovim saznanjima, nigde ne postoje pisani dokazi i tragovi da je ijedan dinar uplaćen u kasu lokalne samouprave ili bilo kog državnog organa na osnovu eksploatacije šljunka iz Drine i priobalja. Opština Loznica, čiji se resursi nemilosrdno i bez razmišljanja troše, je u najgoroj poziciji. Naime, opštini, po Zakonu, pripada 40% od ostvarenih prihoda prilikom eksploatacije. Sredstva koja bi se ostvarivala po ovom osnovu mogla bi se upotrebiti na razne načine u cilju poboljšanje kvaliteta života građana same opštine.

Posle mnogo pokušaja i prijava inspekcijama, od strane građana koje ugrožava javašluk u ovoj oblasti, i odgovora „nije to u našoj nadležnosti“, ipak su (konačno!) izašli na teren vodoprivredni inspektor i naložili zaustavljanje radova na toj lokaciji. Po obustavljanju radova, investor ili eksploatator, u ovom slučaju D.O.O. STOBEX je bio dužan da zemljište vrati u prvobitno stanje, ali i posle tri meseca zemljište i ta parcela stoje u rupama, zaraslo, potpuno netaknuto od tog momenta napuštanja eksploatacije.

Po rečima Miroslava Purića, nezavisnog odbornika u Skupštini grada Loznice, svako ko hoće da vrši eksploataciju prirodnih mineralnih dobara mora da poseduje niz dozvola za takvu privrednu delatnost. Te dozvole, pre svega izdaje Direkcija za vode Republike Srbije i Srbijavode. Do skoro su provere tih dozvola vršila dva inspektora na preko 300.000 stanovnika Mačvanskog okruga, a u poslednje vreme taj posao radi samo jedan inspektor. Gospodin Purić tvrdi da je i sa dva inspektora, s obzirom na broj reka u tom okrugu, taj zadatak bio nemoguć a sa samo jednim je u domenu naučne fantastike.

Gospodin Mijatović, iz PAKT-a kaže da D.O.O. STOBEX nije jedino preduzeće koje ima direktnе koristi od eksploatacije šljunka bez dozvola i saglasnosti. Pored STOBEX-a, preduzeće „MN“ iz Loznice, kao i još četiri privatne firme, se bave ovom vrstom posla. Ali STOBEX i MN se bave i proizvodnjom betonova i asfalta pa sirovine kao što je šljunak mogu momentalno da se upotrebe za dobijanje konačnog proizvoda, bez traga koliko su sirovine eksploatisali. Naravno, ukoliko bi neko to uopšte i proveravao.

Gospodin Purić kaže da je ova oblast potpuno tamna/neuređena, da nema kontrole i nadzora. Kad građani prepoznaju zloupotrebu, nemaju i ne znaju kome da se obrate, jer najčešće ih dočekaju fali ti jedan papir ili nije u našoj nadležnosti .

Svi resursi na ovoj planeti, pa i u našoj zemlji, su zajednički i ograničeni! Neprekidnim uzimanjem, bez ikakvog vraćanja nazad i bez odgovornosti, vrlo brzo ćemo ostati bez tih resursa. Šta ćemo onda? Da li se iko od nadležnih pita? I ko je uopšte nadležan za to?

Gospoda FTJP i NUNN ili mi sami i naša vlast?

Molimo da se FTJP i NUNN, jednom i zauvek, proteraju iz zemlje i društva, u kome pokušavamo da živimo i radimo!

Izvor: govorisrbija